

Przedstawiamy wykaz kluczowych obowiązków biegłych rewidentów oraz firm audytorskich, wynikających z przepisów nowej ustawy, która weszła w życie dodać w dniu 21 czerwca 2017 roku, a także rozporządzenia UE nr 537/2014, którego przepisy stosuje się od dnia 17 czerwca 2016 roku. Jednak ze względu na liczne wyjątki oraz szczegóły, zawarte w ustawie i/lub rozporządzeniu (np. dotyczące maksymalnego okresu współpracy firmy audytorskiej z badanym klientem), rekomendujemy zapoznanie się z pełną treścią wskazywanych przez nas przepisów prawnych.

Miniprzewodnik
Nowa ustawa o biegłych rewidentach

Obszar (artykuł nowej ustawy)	Termin dostosowania	Istotna zmiana?	Komentarz
Rejestr biegłych rewidentów (17, 268)	21.11.2017	Nie	Informacje zawarte obecnie w rejestrze biegłych rewidentów wyczerpują zakres określony przez obecną ustawę i KRBR nie zauważa potrzeby dokonywania uzupełnień.
Biegły rewident senior (19)	21.06.2017	Tak	Wyłącznie biegli rewidentzi, którzy osiągnęli wiek emerytalny i zostali skreśleni z rejestru na swój wniosek, mogą postuluwać się tytułem biegłego rewidenta seniora.
Kontrola firm audytorskich (36-42)	21.06.2017	Tak	Kontrole w zakresie badań ustawowych JZP przeprowadzać będzie wyłącznie KNA, a w zakresie pozostałych czynności – KKN, przy jednoczesnej zmianie przepisów w zakresie minimalnej częstotliwości kontroli, tj.: - kontrole ze strony KNA co najmniej raz na 3 lata (badania ustawowe dużych JZP) lub 6 lat (badania ustawowe pozostałych JZP), - kontrole ze strony KKN: co najmniej raz na 6 lat (pozostałe badania); jednocześnie brak minimalnej częstotliwości kontroli dla pozostałych czynności świadczonych przez firmy audytorskie. Wszystkie kontrole będą przeprowadzane na podstawie analizy ryzyka dokonywanej przez – odpowiednio – KNA lub KKN.
Formy prowadzenia działalności (46)	21.10.2017	Nie	Zmiana dotyczy spółdzielczego związku rewizyjnego.
Przedmiot działalności (47)	21.10.2017	Nie	Przedmiot działalności został rozszerzony o doradztwo w zakresie organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw oraz usługi pokrewne.
Odpowiedzialność oraz podwykonawstwo (48, 49)	21.06.2017	Tak	Firma audytorska nie może przyjąć od innej firmy audytorskiej zlecenia przeprowadzenia całego badania, lecz jedynie niektórych czynności badania.
System wewnętrznej kontroli jakości (50, 64-66)	21.10.2017	Tak	Wymogi dotyczące organizacji firmy audytorskiej oparte są na MSKJ 1.
Zakres raportowania do KNA i PIBR (51-52)	Począwszy od informacji za 2018 r.	Tak	Podział adresatów sprawozdań na: KNA (głównie w zakresie czynności rewizji finansowej w JZP) oraz PIBR (głównie w zakresie czynności rewizji finansowej w nJZP), przy jednoczesnym uszczegółowieniu informacji w stosunku do dotychczas przekazywanych. Ostateczny termin przekazywania ww. sprawozdań to koniec lutego roku następującego po roku, którego dotyczą przekazywane informacje.
Ubezpieczenie OC firm audytorskich (53)	21.06.2017	Nie	Nowa firma audytorska powinna ubezpieczyć się najpóźniej do dnia poprzedzającego wykonywanie czynności rewizji finansowej.
Odpowiedzialność odszkodowawcza (54)	21.06.2017	Nie	Bez zmian.
Opłata z tytułu nadzoru (55-56)	Począwszy od opłat za 2018 r.	Tak	Podział adresatów opłat na: budżet państwa (od czynności rewizji finansowej w JZP) oraz PIBR (od czynności rewizji finansowej w nJZP), przy jednoczesnym zróżnicowaniu stawek opłat.
Lista firm audytorskich (57, 268)	21.11.2017	Nie	Uzupełnienia danych nie są znaczące. KRBR udostępniła e-formularz, za pomocą którego można uzupełnić dane (po zalogowaniu się na konto firmy audytorskiej).
Skreślenie z listy oraz obowiązki temu towarzyszące (61)	21.06.2017	Tak	Wraz z wnioskiem o skreślenie firma audytorska przekazuje do PIBR akta badań za okres 5 ostatnich lat i dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości.
Dokumentacje, w tym okresy ich przechowywania (67)	21.06.2017	Nie	Bez zmian, okres przechowywania 5 lat.
Niezależność i sceptycyzm zawodowy (69, 71-75 – wraz z art. 6 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017	Tak	Kryteria oceny niezależności dla osób powiązanych zostały bardzo uszczegółowione. Sam zakres usług świadczonych dla badanej nJZP nie uległ znaczącej zmianie.
Próg przychodów firm audytorskich (70 – wraz z art. 4 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 (17.06.2016 – w przypadku obowiązków wynikających z rozporządzenia)	Tak	Obowiązują dwa różne limity – dla JZP (limit wynika z rozporządzenia UE nr 537) oraz dla nJZP (limit wynika z ustawy). W przypadku nJZP oznacza to brak zmiany w stosunku do sytuacji sprzed wejścia w życie obecnej ustawy. W przypadku JZP przychody uzyskane od pojedynczego klienta z usług niebędących badaniem (z wyłączeniem usług zastrzeżonych prawem dla biegłego rewidenta) nie mogą przekraczać 70% średniego wynagrodzenia za badanie ustawowe w okresie ostatnich 3 lat.

Obszar (artykuł nowej ustawy)	Termin dostosowania	Istotna zmiana?	Komentarz
Zatrudnienie u klienta badania (76)	21.06.2017	Nie	Zakaz rozszerzono również na nJZP. Jednocześnie zakaz obejmuje szerszy niż dotychczas krąg osób powiązanych (np. pracowników firmy audytorskiej). Przy wyliczaniu zakazu należy uwzględnić okres karencji (inny dla JZP i nJZP).
Informowanie o udzieleniu/ przyjęciu korzyści majątkowej albo obietnicy jej udzielenia (77)	21.06.2017	Nie	Bez zmian.
Tajemnica zawodowa (78)	21.06.2017	Nie	Bez zmian.
Przekazywanie dokumentacji z badania do kraju trzeciego (79)	21.06.2017	Nie	W dalszym ciągu przekazanie może odbyć się wyłącznie za pośrednictwem KNA.
Wynagrodzenia za badania (80 – wraz z art. 4 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 (17.06.2016 – w przypadku obowiązków wynikających z rozporządzenia)	Nie	Bez zmian.
Odpowiedzialność za badanie skonsolidowanego sprawozdania grupy kapitałowej i przekazywanie dokumentacji roboczej (81)	21.06.2017	Tak	Uszczegółowienie zadań audytora grupy.
Zastąpienie firmy audytorskiej i związany z tym dostęp do dokumentacji roboczej (82)	21.06.2017	Nie	Brak znaczących zmian (konieczność „udostępnienia” zastąpiono obowiązkiem „zapewnienia dostępu”).
Sprawozdanie z badania (83-87 – wraz z art. 284 ustawy oraz art. 10 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 ale stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 16.06.2016	Tak	Opinia wraz z raportem zostają zastąpione sprawozdaniem z badania.
Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu (131 – wraz z art. 11 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 (17.06.2016 – w przypadku obowiązków wynikających z rozporządzenia)	Tak	Nowe sprawozdanie – dotyczy wyłącznie współpracy z klientami będącymi JZP.
Polityka kontroli jakości dla badań JZP (132)	21.10.2017	Nie	Wcześniej istniejący obowiązek przeniesiono z zasad wewnętrznej kontroli jakości na poziom ustawy. Dotyczy wyłącznie współpracy z klientami będącymi JZP.
Rotacja firm audytorskich i biegłych rewidentów (134, 284 – wraz z art. 17 oraz art. 41 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 (17.06.2016 – w przypadku obowiązków wynikających z rozporządzenia)	Tak	Maksymalny okres współpracy z firmą audytorską w zakresie badania JZP określono na 5 lat. Okres karencji określono na 4 lata, ale jedynie w odniesieniu do sytuacji, w której firma audytorska współpracowała w zakresie badania przez maksymalny dopuszczalny okres. Stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 31.12.2017. W zakresie przerwy w świadczeniu usług badania stosuje się do okresów karencji rozpoczętych w dniu 17.06.2016 lub później. Art. 41 zezwala na możliwość dłuższej współpracy w zakresie badania w okresie przejściowym. Dla nJZP nie wprowadzono rotacji.
Usługi zabronione (136-137, 285 – wraz z art. 285 ustawy oraz art. 5 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017	Tak	Wprowadzono listę usług zabronionych – dotyczy wyłącznie współpracy z klientami będącymi JZP. Stosuje się do badań ustawowych sprawozdań finansowych JZP sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 31.12.2017. Usługi zabronione można świadczyć jeszcze do końca 2017 r., ale pod warunkiem, że wynikają z umowy zawartej przed dniem wejścia w życie ustawy. Świadczenie części (np. due diligence) spośród usług zabronionych możliwe jest jedynie w zakresie niezwiązanym z polityką podatkową badanej jednostki, po przeprowadzeniu przez komitet audytu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności.

Obszar (artykuł nowej ustawy)	Termin dostosowania	Istotna zmiana?	Komentarz
Przekazywanie do KNA m.in. informacji uzyskanych podczas przeprowadzania badania, które mogą spowodować wydanie opinii z zastrzeżeniem, opinii negatywnej bądź też odmowę wydania opinii (138 – wraz z art. 12 rozporządzenia UE nr 537)	21.06.2017 (17.06.2016 – w przypadku obowiązków wynikających z rozporządzenia)	Tak	Nowy obowiązek (dla jednostek innych niż z sektora finansowego) – dotyczy wyłącznie współpracę z klientami będącymi JZP.
Odpowiedzialność firm audytorskich (182)	21.06.2017	Tak	Wprowadzono szczegółowy katalog. W przypadkach naruszeń, gdzie ustawa daje dłuższe <i>vacatio legis</i> na dostosowanie (np. niewdrożenie polityk, o których mowa w art. 64 ustawy) – termin ulega odpowiednio wydłużeniu (do czasu wskazanego przez ustawodawcę na dostosowanie w danym przypadku).
Instytucja sygnalisty (195-199)	21.06.2017	Tak	Ustanowienie m.in. procedur przez firmy audytorskie, umożliwiających zgłaszanie przez ich pracowników potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia UE nr 537/2014.
Zmiany szczegółowe związane ze zmianami innych ustaw (poza ustawą o rachunkowości) (224, 233, 238, 240, 241)	21.06.2017	Tak	Wykaz zmian w innych ustawach w związku z nową ustawą o biegłych rewidentach.
Zmiany w ustawie o rachunkowości (221, 284)	21.06.2017	Tak	M.in. wprowadzenie co najmniej 2-letniego okresu umowy na badanie, a także obowiązek informowania o rozwiązaniu umowy o badanie KRBR w przypadku wszystkich badań i KNF w przypadku badań JZP. Stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 16.06.2016.
Sprawozdanie z przejrzystości (art. 13 rozporządzenia UE nr 537)	17.06.2016	Tak	Rozszerzenie trybu przekazywania oraz zakresu sprawozdania (w porównaniu do przepisów art. 88 poprzednio obowiązującej ustawy).

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa
tel. 22 637 30 81-83
faks 22 637 30 84
e-mail: biuro@pibr.org.pl
www.pibr.org.pl

UWAGA!

Przypominamy członkom samorządu o możliwości zadawania pytań dotyczących nowej ustawy o biegłych rewidentach. Na stronie głównej www.pibr.org.pl utworzyliśmy sekcję „Ustawa”. Na bieżąco publikujemy Państwa pytania dotyczące stosowania nowej ustawy i zamieszczamy odpowiedzi na nie.

Sekcja oznaczona jest znakiem:

